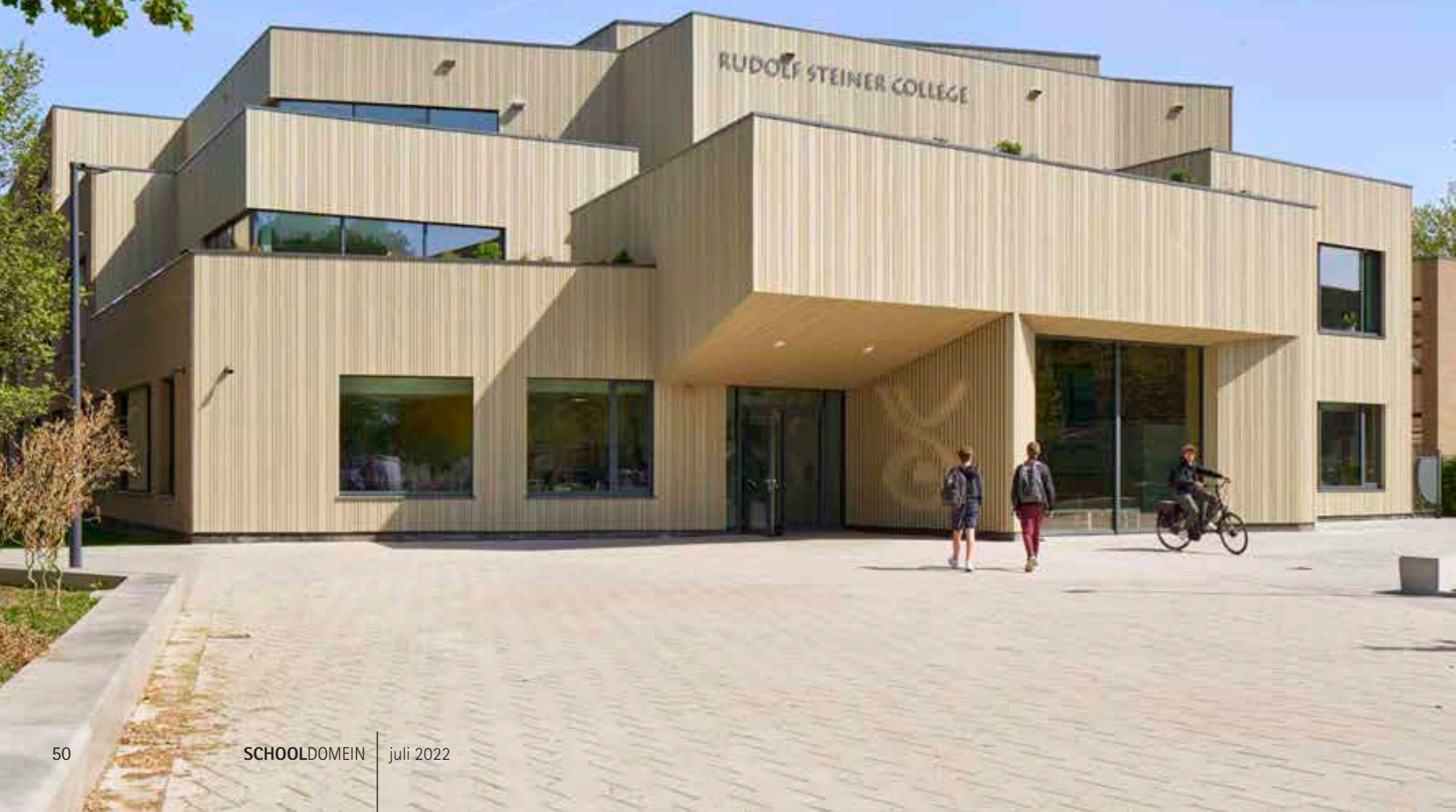

EEN PASSEND GEBOUW VOOR VRIJESCHOOL ONDERWIJS

Gelaagde nieuwbouw Rudolf Steiner College

Het leerlingenaantal is de laatste jaren sterk gegroeid. Na jaren in oude PO gebouwen te hebben gezeten was nieuwbouw nu vanzelfsprekend en nodig. Het moest geen recht, maar een organisch gebouw worden met plaats voor een gymzaal en een grote zaal voor koor- en toneelonderwijs. En die mediatheek met buitenterras is natuurlijk ook prachtig.

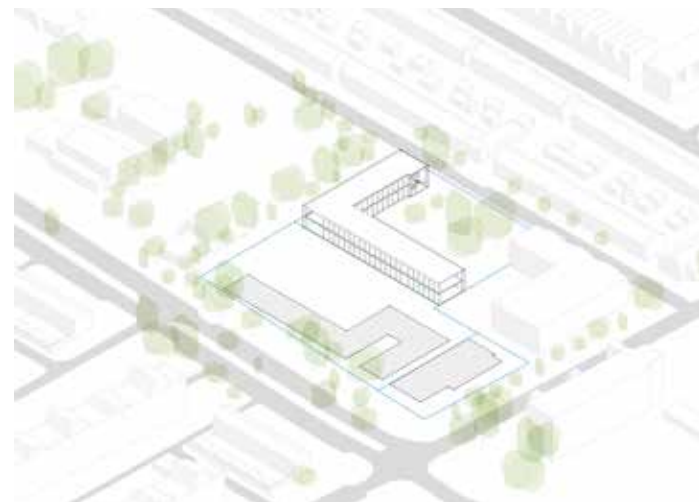
“Samengevat is het een gebouw dat met zijn gelaagde opbouw en verrassende perspectieven heel goed verbeeldt wat de essentie van ons onderwijs is”

Tijdens de opening van het nieuwe Rudolf Steiner College sprak rector en bouwheer Jos Reckman de wens uit dat Schooldomein aandacht aan zijn unieke project zou besteden. Vanzelfsprekend en daarom sprak Schooldomein in het nieuwe gebouw in het Haarlemse Schalkwijk met Jos en daarnaast coördinator nieuwbouw Hiske Reijgersberg, architect Martijn de Visser van Atelier PRO en projectmanager René van der Willigen van BOAadvies. Jos: “Het vrijeschoolonderwijs is in Haarlem en omgeving snel gegroeid en er zijn inmiddels al vijf vrije basisscholen. Door de stijging van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs werd nieuwbouw van onze vestiging aan de Belgiëlaan noodzakelijk. Onze hoofdvestiging zit op steenworp afstand aan de Engelandlaan, maar wij zaten met een deel van onze leerlingen in twee sterk verouderde basisschoolgebouwen uit de jaren ‘60. Een is gesloopt en daar is ook de nieuwbouw neergezet voor het voortgezet onderwijs, terwijl de andere behouden is en beschikbaar is gekomen voor de basisschool. Beide gebouwen zijn fysiek verbonden met elkaar. Het deel van de basisschool bleek erg slecht te zijn en hebben we gerenoveerd. We hebben het vanaf casco opnieuw opgebouwd met naast de klaslokalen, BSO ruimtes, een speellokaal en eurutmielokaal. In totaal zitten we nu op 1.050 leerlingen voor het voortgezet onderwijs en hebben we naast de locaties Engelandlaan en Belgiëlaan alweer behoefte aan verdere uitbreiding en maken nu alweer gebruik van vier tijdelijke lokalen op het Tennispad. In de nieuwbouw volgen de leerlingen van de leerjaren 3 en 4 mavo en de bovenbouw van de havo/vwo onderwijs. Daarnaast zitten op

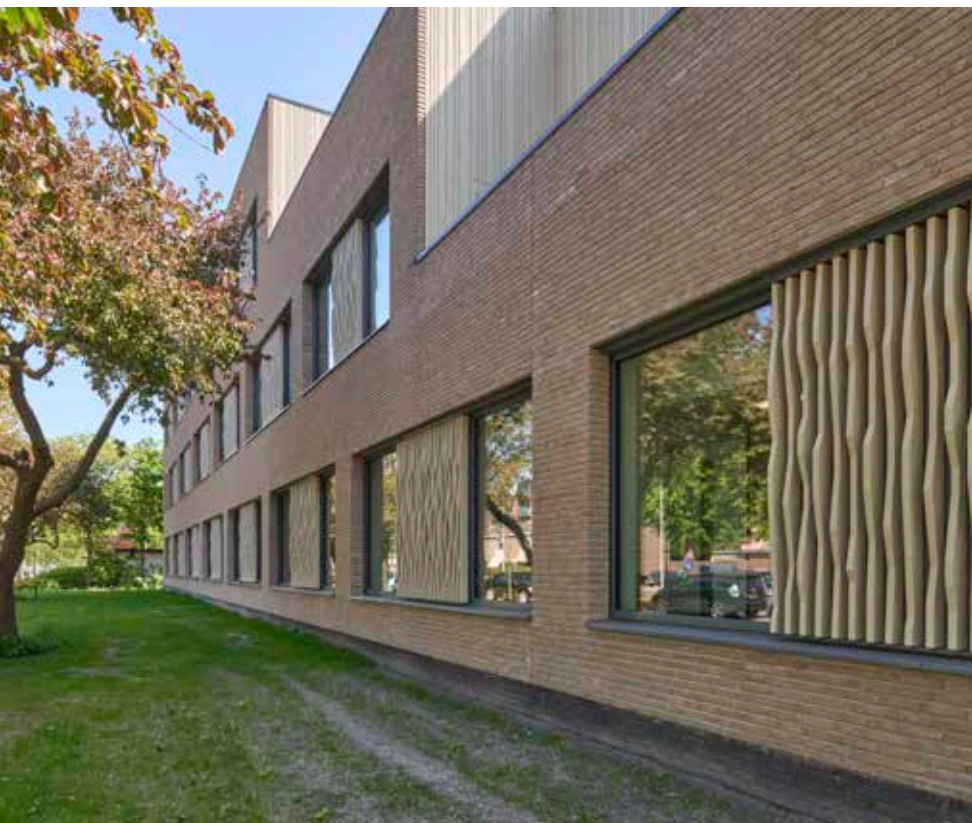
deze locatie alle muziek- en textiellokalen, terwijl op de Engelandlaan alle ambachtslokalen zijn. Dat betekent dat leerlingen heen en weer lopen om die vakken te volgen.”

AARDGASVRIJ

Jos verder: “De gemeente had een aantal jaren wat weinig aandacht gegeven aan de scholen in Schalkwijk en heeft toen besloten om hiervoor in 2014 met het bureau Mevrouw Meijer in zee te gaan. Er zijn toen drie projecten, waaronder de onze, gekozen om mee verder te gaan. Haar filosofie is dat een bestaand gebouw een tweede kans verdient waarbij drie jonge architecten een kans krijgen ervaring in de scholenbouw op te doen. Een mooie visie, maar in de praktijk hadden we toch last van dat gebrek aan ervaring en keurde de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) het eerste ontwerp niet goed, ook omdat het stedenbouwkundig en programmatisch niet

vlnr Jos Reckman, Martijn de Visser, Hiske Reijgersberg, René van der Willigen

paste en voldragen was. Via onze projectmanager BOAadvies werd Atelier PRO in een adviserende rol betrokken en dat beviel erg goed. Uiteindelijk hebben we in goed overleg afscheid van de eerste architect genomen.” René knikt: “Dat was een goede keuze en vervolgens hebben we met het team het ontwerp- en realisatieproces vanaf de initiatieffase tot en met de realisatie opgepakt.”

PERIODEONDERWIJS

“De vrijeschool gaat uit van les in het klaslokaal, met daarnaast werkplekken voor leerlingen, onder meer in de mediathiek”, legt Hiske uit, “in de open lokalen met veel glas werken onze leerlingen o.a. met periodeonderwijs, waarbij ze enkele weken de eerste twee uur van de dag steeds met hetzelfde vak bezig zijn. Elke leerling heeft naast alle reguliere lessen ook les in hout, metaal, textiel, tuinbouw als onderdeel van de vakken die ze volgen. In het vrijeschoolonderwijs zijn zang en muziek ook heel belangrijk; we hebben dan ook twee grote muziekl lokalen met vier geluidsdichte studiootjes. Verder hebben we een mediathiek, een grote zaal voor veel toneel en kooronderwijs, BinaSKlokalen, voldoende werk- en spreekruimtes, een studietuin en een aparte TOA ruimte, los van de lokalen. Daarnaast hebben we een tweede gymzaal.” René: “En dan ook nog eens 450 fietsen op een beperkte plot waarop al die meters moesten worden gebouwd.”

GROTE RUIMTEN STAPELEN

Martijn: “Met die beperkte plot zijn we aan de slag gegaan. In het gebouw van drie lagen hebben we het idee van de mineraal geode toegepast; aan de buitenkant strak en aan de binnenkant organisch. Het gebouw breekt zich open aan de pleinzijde. De organische architectuur gaat uit van vormen in de natuur. De belangrijkste opgave was om de twee grote ruimtes een goede plek te geven. Door de gymzaal en de grote zaal te stapelen en in het midden te leggen ontstond de basis voor het verdere ruimteprogramma. Een vrijeschool wil organische lijnen hebben, die niet allemaal recht

PROJECTINFORMATIE

Project

Nieuwbouw Rudolf Steiner College, renovatie

Rudolf Steinerschool

Oprachtgever

Stichting voor Voortgezet Vrijeschool

Onderwijs N.H.

Adviseur

BOAadvies, projectmanagement, toezicht en

directievoering

Architect

Atelier PRO

Aannemer

Putter Uitgeest

E&W aannemer

Klaver

Akoestiek/bouwfysisch

MoBius

Constructeur

Pieters Bouwtechniek

Stichtingskosten

€ 16,7 mio incl. btw

Ingebruikname

Januari 2022

en hoekig lopen. Dat hebben we in de nieuwbouw en de bestaande gebouw toegepast, waardoor je mooie perspectieven krijgt. De lokalen liggen aan de buitenzijde waardoor ze allemaal mooi daglicht hebben. Daarnaast hebben we daklichten en vides gemaakt om nog meer lucht en licht te krijgen. Omdat het gymlokaal boven ligt hebben we met MoBius de mogelijke geluidsoverlast technisch goed uitgerekend en opgelost. Een deel van de buitenruimte hebben we op de verdieping gelegd, waardoor het gebouw een mooie gelaagdheid krijgt. De rechte straatzijde hebben we met een stootvoegloos gemetselde baksteen strak gehouden. Waar het gebouw zich aan de entreezijde opent hebben we voor verduurzaamd Douglas hout gekozen. De entreezijde biedt een mooie doorkijk naar de Engelandlaan met binnen een mooie pauzeruimte voor de kinderen. Dat is ook een logische plek qua bezonning. Voor de kleurstelling hebben we in het gebouw een rustige basis met een afgegrijste kleurstelling gebruikt met op bijzondere plekken een pittig accent in mooie kleuren." Jos: "Heel bijzonder is dat de ramen aan het einde van de gang van elke verdieping uit een glaskunstwerk van Ton Mensenkamp bestaat, dat hij met Glasstudio

Tetterode heeft gemaakt. De voorstellingen op die ramen komen uit het vrijeschool onderwijs."

OVER DE SAMENWERKING

"Achteraf had de analyse van het totale ruimte-programma beter gekund, omdat het College naar verhouding wat minder meters heeft gekregen dan de school en hier en daar wat heeft moeten wegsnijden", vertelt Jos. "Verder hadden we achteraf het bestaande gebouw natuurlijk beter kunnen slopen; het was een gebouw uit de jaren 60 maar bleek qua constructie toch heel slecht te zijn. Vanuit circulair denken was het positief, maar nieuwbouw was toch beter geweest. De samenwerking was over het algemeen goed en los van de deskundigheid moet het klikken in de stijl waarin je graag wilt werken. Beide gebouwen zijn gasloos en maken gebruik van lucht-water-warmtepompen voor de verwarming. Het dak ligt ook vol met zonnepanelen, die in coöperatieverband zijn neergelegd. Samengevat is het een gebouw dat met zijn gelaagde opbouw en verrassende perspectieven heel goed verbeeldt wat de essentie van ons onderwijs is. We zijn er blij mee!" 🗣️

📺 Kijk voor meer informatie op www.boa-advies.nl of www.atelierpro.nl.